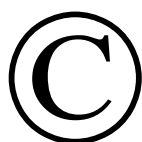

**Test dovoleného uplatnění výjimek
a omezení práva autorského,
práv souvisejících s právem autorským
nebo práva k databázím**

Prohlášení shody

Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského, práv souvisejících s právem autorským nebo práva k databázím odpovídá právním požadavkům, které na dovolené uplatnění zmíněných výjimek či omezení práva kladou právní normy vyplývající z:

- a) čl. 9 odst. 2 *Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl z 9. září 1886, ve znění pařížské revize z 24. července 1971*, vyhl. pod č. 133/1980 Sb., ve znění vyhl. pod č. 19/1985 Sb.¹
- b) čl. 13 *Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, přílohy 1C k Dohodě o zřízení Světové obchodní organizace*, vyhl. pod č. 191/1995 Sb.²
- c) čl. 10 *Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském*, vyhl. pod č. 33/2002 Sb. m. s.³
- d) čl. 249 (býv. čl. 189) *Smlouvy o založení Evropského společenství*, vyhl. pod č. 44/2004 Sb. m. s., jakož i z právních aktů z ní odvozených; zejména z čl. 5 odst. 5 *směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů práva autorského a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. č. L 167, 22. 6. 2001, s. 10)*.⁴
- e) § 29 odst. 1 a § 74, 78, 82, 86 a 94 odst. 1 *českého zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona)*, ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb.,

¹ Čl. 9 odst. 2 této mezinárodní smlouvy zní ve vyhlášeném českém překladu takto: „Zákonodárstvím států Unie se vyhrazuje možnost dovolit rozmnožování těchto děl“ (rozuměno literárních a uměleckých děl chráněných touto smlouvou, pozn. aut.) „v určitých zvláštních případech, pokud takové rozmnožení nenarušuje normální využívání díla a nezpůsobuje neospravedlnitelnou újmu oprávněným zájmům autora.“

² Čl. 13 této mezinárodní smlouvy zní ve vyhlášeném českém překladu takto: „Členové omezí omezení a výjimky z výlučných práv na určité zvláštní případy, které nejsou v rozporu s normálním využíváním díla a neodůvodněně nepoškozují oprávněné zájmy majitele práva.“

³ Čl. 10 této mezinárodní smlouvy zní ve vyhlášeném českém překladu takto: „(1) Smluvní strany mohou ve svém vnitrostátním zákonodárství stanovit omezení nebo výjimky z práv přiznaných autorům literárních a uměleckých děl podle této Smlouvy v určitých zvláštních případech, které nejsou v rozporu s obvyklým využíváním díla a nezpůsobují neospravedlnitelnou újmu oprávněným zájmům autora. (2) Smluvní strany zúží při uplatňování Bernské úmluvy všechna omezení nebo výjimky z práv v ní stanovených na jednotlivé zvláštní případy, které nejsou v rozporu s obvyklým využíváním díla a nezpůsobují neospravedlnitelnou újmu oprávněným zájmům autora.“

⁴ Čl. 5 odst. 5 této směrnice zní ve vyhlášeném českém překladu takto: „Výjimky a omezení stanovené v odstavcích 1, 2, 3 a 4 mohou být použity pouze ve zvláštních případech, které nejsou v rozporu s běžným způsobem užití díla nebo jiného předmětu ochrany a nejsou jimi nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositele práv.“

Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského, práv souvisejících s právem autorským nebo práva k databázím

č. 186/2006 Sb. a č. 216/2006 Sb.⁵

Test dovoleného uplatnění výjimek nebo omezení práva autorského, práv souvisejících s právem autorským a práva k databázím dále zásadně odpovídá právní argumentaci obsažené v odůvodnění následujících aktů, a to v:

- a) *zprávě skupiny odborníků Orgánu pro provádění dohody Světové obchodní organizace v řízení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy a Spojenými státy americkými ze dne 15. 6. 2000, čj.: WT/DS160/R, ve věci United States – Section 110(5) of the US Copyright Act, přijaté Orgánem pro provádění dohody dne 27. 7. 2000 pod čj.: WT/DS160/8, IP/D/16/Add.1.*
- b) *rozsudku Soudního dvora Evropských společenství v Lucemburku ze dne 7. 12. 2006, sp. zn. C-306/05, ve věci SGAE v. Rafael Hoteles SA.*

Položená právní otázka

Pomocí testu má být zodpovězena následující právní otázka dovoleného uplatnění výjimek a omezení :

⁵ § 29 odst. 1 tohoto zákona, ve znění přijatém zákonem č. 216/2006 Sb. s účinností ode dne 22. 5. 2006, zní takto: „*Výjimky a omezení práva autorského lze uplatnit pouze ve zvláštních případech stanovených v tomto zákoně a pouze tehdy, pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla a ani jím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.*“

Citované ustanovení autorského zákona platí obdobně pro výkonného umělce a jeho výkon (§ 74 cit. zák.), pro výrobce zvukového záznamu a jeho záznam (§ 78 cit. zák.), pro výrobce zvukově obrazového záznamu a jeho záznam (§ 82 cit. zák.), pro vysílatele a jeho vysílání (§ 86 cit. zák.), jakož platí přiměřeně pro pořizovatele databáze (§ 94 odst. 1 cit. zák.).

Právní norma, která je citovaným ustanovením vyjádřena, obsahuje příkaz jen omezeného použití části autorského zákona. Ta část autorského zákona, která upravuje výjimky a omezení práv, je sice platná a účinná, avšak použitelná je jen omezeně, resp. vymezeně v duchu § 29 odst. 1, vyjádřeného tímto nebo srovnatelným testem.

Původní znění § 29 odst. 1 aut. zák., účinné v době od 1. 12. 2000 do 22. 5. 2006, znělo takto: „*Omezení práva autorského jsou povolena jen ve zvláštních případech stanovených v tomto zákoně; nesmějí být vykládána způsobem, který by narušoval běžný výkon práv autorských a který by byl neospravedlnitelně na újmu oprávněným zájmům autora.*“ Toto původní ustanovení platilo obdobně pro nositele práv souvisejících s právem autorským a přiměřeně pro pořizovatele databáze; viz výše.

Rozšiřujícím výkladem podle podobnosti a zachování sledovaného účelu lze učinit právní závěr o tom, že „zvláštními případy“ podle § 29 odst. 1 aut. zák. se rozumí nejen tyto případy stanovené v „tomto zákoně“, tzn. v autorském zákonu, nýbrž i tyto případy stanovené v zákoně vůbec, tzn. v jakémkoli zákonu. Tento právní závěr je slučitelný s právem mezinárodním i právem Evropských společenství, jež zúžení jen na autorský zákon či na jiný jediný zákon neznají. Nutno však uvážit vzájemný poměr obecného a zvláštního, předchozího a pozdějšího, pokud by se jednalo o vícero konkrétních zákonů, které by tak stanovily, a to nejen navzájem, ale i v poměru k autorskému zákonu.

Tato otázka mi byla položena zadavatelem, jímž je:

Předložené podklady

Při posuzování zadané právní otázky jsem vycházel z následujících podkladů:

Podklady mi byly předloženy

Za svá jsem vzal skutková tvrzení, obsažená ve shora uvedených podkladech, o jejichž věrohodnosti jsem neměl pochyb, a bez nichž by nebylo lze učinit závěr o právní otázce.

Hlediska

Východiskem dosažení právního závěru mi byly následující skutečnosti (hlediska):

- a) skutkové okolnosti a jejich vzetí za své
- b) odborné posouzení skutečností, k nimž je třeba
- c) právní posouzení.

Použité mezinárodní smlouvy a právní předpisy

K zodpovězení zadané právní otázky jsem použil následující mezinárodní smlouvy a právní předpisy:

- a) *český zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 186/2006 Sb. a č. 216/2006 Sb., přičemž jmenovitě jsem použil toto ustanovení:*

- b) jakož i další právní prameny obsažené výše.

Použité metody

K zodpovězení právní otázky jsem použil, kromě obecně uznávaných nebo právně přikázaných metod výkladu mezinárodních smluv nebo právních předpisů, následující metody, vedoucí ke zjištění dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva, a to:

- a) metodu uznání skutkových tvrzení
- b) metodu popisnou, rozlišovací a srovnávací
- c) logické metody odvození a rozboru
- d) metodu hodnocení přiměřenosti
- e) metodu hodnocení oprávněnosti zájmů.

1. Část údajová

1.1	Právní povaha a druh chráněného statku
1.2	Název statku
1.3	Autorství nebo spoluautorství (dílo pravojmenné, pseudonymní, anonymní; dílo jednoho autora nebo dílo spoluautorů) či jiné původcovství nebo spolupůvodcovství
1.4	Popis statku (všeobecný popis, část díla, včetně názvu a jmen postav, jednotlivá vývojová fáze, stav dokončení)
1.5	Rozsah, účel, význam statku aj.
1.6	Dílo souborné a popis jeho prvků
1.7	Dílo původní nebo odvozené (překlad, úprava, hudební úprava nebo jiné tvůrčí zpracování původního díla)
1.8	Statek zaměstnanecký nebo za něj považovaný
1.9	Dílo kolektivní

- 1.10 Dílo školní
- 1.11 Dílo audiovizuální nebo audiovizuálně užitě
- 1.12 Dílo na objednávku nebo soutěžní
- 1.13 Druh objektivně vnímatelné podoby vyjádření statku (např. elektronická aj.) a trvalost nebo dočasnost vyjádření
- 1.14 Popis věci (nosiče), jíž, v níž nebo na níž je statek vnímatelně vyjádřen
- 1.15 Doba vzniku
- 1.16 Stav zveřejnění
- 1.17 Stát původu
- 1.18 Stav zápisu statku v rejstříku předmětů ochrany, vedeném příslušným kolektivním správcem majetkových práv
- 1.19 Doba trvání majetkových práv
- 1.20 Jiné k popisu statku

- 1.21 Údaje o autorovi nebo spoluautorech či o jiném původci nebo spolupůvodcích
- 1.22 Stav zápisu autorství nebo spoluautorství, jiného původcovství nebo spolupůvodcovství v rejstříku předmětů ochrany, vedeném příslušným kolektivním správcem majetkových práv
- 1.23 Jiné k autorovi nebo spoluautorům či k jinému původci nebo spolupůvodcům
- 1.24 Údaje o zaměstnavateli u statku zaměstnaneckého nebo o osobě považované za zaměstnavatele u statku považovaného za statek zaměstnanecký
- 1.25 Údaje o objednateli nebo vyhlašovatelé soutěže u díla na objednávku nebo soutěžního
- 1.26 Údaje o vykonavateli majetkových práv a o právním důvodu tohoto výkonu
- 1.27 Údaje o postupních licencích, o nabyvatelích oprávnění z licence nebo podlicence nebo o postupních práva výkonu majetkových práv autorských k dílu či výkonu zaměstnaneckému nebo za něj považovanému a o jejich oprávněních

1.28 Popis předmětného užití cizího chráněného statku (popis skutkového děje)

1.29 Druh práva z duševního vlastnictví, jehož výkon může být užitím chráněného statku omezen (dotčená hodnota)

1.30 Druh práva, svobody nebo všeobecně sdíleného dobra, které je vykonáváno nebo požíváno užitím cizího chráněného statku (uplatněná kolidující hodnota)⁶

1.31 Údaje o uživateli cizího chráněného statku (vykonavateli svého práva nebo svobody či o požívateli všeobecně sdíleného dobra)

2. Část znaková⁷

2.1 Popis výjimečného určitého zvláštního případu omezeného užití cizího chráněného statku (např. druh díla a technologická povaha jeho užití, úzký rozsah způsobu užití kvantitativní a kvalitativní, okruh osob, jímž výjimka svědčí)

2.1.1 Podřazení předmětného užití cizího chráněného statku zvláštnímu případu stanovenému v autorském, popř. jiném zákonu s odkazem na příslušné zákonné ustanovení, podle něhož by bylo lze uplatnit výjimku a omezení práva z duševního vlastnictví

2.1.2 Závěr k bodům 2.1 a 2.1.1

2.2 Posouzení bezrozpornosti, nebo rozpornosti předmětného užití cizího chráněného statku (skutku) ve srovnání s běžným (tj. užším než úplným) způsobem jeho užití

a) popis běžného způsobu užití chráněného statku [tj. zásadně takového užití, u něhož může vlastník práva oprávněně očekávat získání odměny (výnos ze svého majetku)]

b) posouzení, zda předmětné užití chráněného statku, vyňaté z volní dispozice vlastníka práva duševního vlastnictví, vstupuje do hospodářské soutěže s tím, jak vlastník práva duševního vlastnictví běžně a rozumně zhodnocuje svá majetková práva ke svému statku

c) posouzení hospodářského dopadu uplatnění omezení a výjimky na každé jednotlivé majetkové právo k užití chráněného statku, a to spolu s celkovým posouzením dopadu na běžný výkon všech

⁶ Srov. též *Test poměrnosti cíle a prostředku* a jeho možné použití.

⁷ Tzv. *Třístupňový test (The Three-step test)*.

majetkových práv (tj. bez ohledu na event. zhojení nepřiměřenosti omezení běžného výkonu jednoho práva poukazem na možný přínos z jiných majetkových práv ke stejnému statku)

- d) posouzení hospodářského dopadu uplatnění omezení a výjimky v poměru ke všem osobám, v jejichž prospěch omezení a výjimka svědčí (tj. bez ohledu na prospěch jednotlivého konkrétního uživatele)

2.2.1 Závěr k bodu 2.2

2.3 Posouzení nepřiměřeného dotčení oprávněných zájmů vlastníka práva z duševního vlastnictví předmětným užitím jeho chráněného statku cizí osobou

- a) popis dotčených zájmů včetně jejich druhu
- b) posouzení oprávněnosti dotčených zájmů vlastníka práva z duševního vlastnictví [ospravedlnitelnost (legitimita) zájmů z hlediska legitimního cíle sledovaného ochranou duševního vlastnictví]
- c) posouzení míry dotčení zájmů (míry újmy) vlastníka práva z duševního vlastnictví z hlediska její přiměřenosti, nebo nepřiměřenosti (např. potencionální nebo skutečné nepřiměřené omezení příjmů z majetkových práv či jejich ztráta)

2.3.1 Závěr k bodu 2.3

3. Závěr (právní názor)

Na základě shora podaného metodického posouzení právní věci vyslovuji následující právní názor, jímž odpovídám na položenou právní otázku:

Výše popsané užití uvedeného předmětu práva _____

je / není

uplatněním dovolené výjimky a dovoleného omezení tohoto práva,

a to na základě § _____ v souvislosti s § _____ českého *zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona)*, ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 186/2006 Sb. a č. 216/2006 Sb.

Upozornění

Výše obsažený závěr je podán podle českého *zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona)*, ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 186/2006 Sb. a č. 216/2006 Sb.

Účelem tohoto testu nebylo zodpovídat právní otázku slučitelnosti citovaného zákona nebo jeho části s jiným zákonem, mezinárodní smlouvou či s právem Evropských společenství.

D o l o ž k a

Prohlašuji na svou odbornou a stavovskou čest, že k výše uvedenému právnímu názoru jsem dospěl podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nezávislé na jiných osobách, pouze na základě výše uvedených podkladů, hledisek, metod a právních norem vyplývajících z citovaných pramenů.

Shora podaný závěr vyjadřuje právní názor posuzovatele, který je argumentačně podložen, jak je výše uvedeno.

Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského, práv souvisejících s právem autorským nebo práva k databázím, obsahující odborné posouzení shora popsáných skutečností, a to formou odborného vyjádření, jakož i právní názor z něho vyplývající, je předložen bez rozporů.

Tento test obsahuje deset číslovaných a v jednu listinu spojených stran bez příloh.

Posuzovatel:

V _____ dne _____
